

hij op. Tegelijkertijd riep hij zijn Haagsche vrienden in het geweer. Door dezen bewerkt, stelden de Staten-Generaal tegenover het hooge gezag van Muys hun eigen zooveel hooger gezag. Het klemmend betoog van van Dijck — want een klemmend betoog kon hij schrijven — en het zwaarwichtig getuigschrift uit Den Haag stemden den koning milder. Reeds in October schonk hij van Dijck de goederen, waarop deze in 1614 heerlijke rechten verkregen had, in vollen eigendom en vergunde hij hem, er een ridderhofstede te stichten.

Zoo was hij nu landedelman. Lang zou dit niet duren. In het jonge Gotenburg heerschte strijd. Waren de Hollanders er het krachtigste, zij waren er ook het roerigste element. Hun eischen waren veelvuldig en groot, naar het oordeel der Zweden en ook naar dat van den koning te groot. Matigend moest worden opgetreden. Van Dijck was Hollander, maar een Hollander, wiens toegewijtheid aan de Zweedsche zaak boven twijfel verheven was. Op 18 Juli 1621, slechts even een jaar nadat hij in Zweden voet aan wal had gezet, kreeg hij bevel, zich met spoed naar Gotenburg te begeven. Johan Adler Salvius, een Zweed, die als commissaris des konings den stadsbouw te leiden, de vestiging van nieuwe bewoners te organiseeren en de stadsprivilegiën in werking had te stellen gehad, werd van zijn post ontheven en de nieuwe instructie voor van Dijck op 28 September 1621 vastgesteld.

Hij was nu burggraaf zonder den titel. Met burggraaf, toch, werd ingevolge de stichtingsacte der stad die functionaris aangeduid, die, bij de groote mate van autonomie, welke men, om vreemdelingen te trekken, aan de plaats had toegekend, voor de stipte naleving van de door het centrale gezag gestelde regelen te waken had. Gustaaf Adolf, echter, was bang voor hooge titels. Aan dien van ambassadeur had van Dijck de vrijheid ontleend, op den duur ondragelijk geworden eischen aan de schatkist te stellen. Daarom heette hij nu commissaris, evenals zijn opvolger, Peter Falck, in Den Haag. In 1626, echter, nadat hij uit geldgebrek én zijn Hollandsche heerlijkheden én de Zweedsche heerlijkheid Salnecke van de hand had moeten doen, kreeg hij, blijkbaar als compensatie, gedaan, dat ook de titel van burggraaf hem niet langer werd onthouden.

Burggraaf dus was hij, toen hem, in 1628, Vondel bezocht. Den één en zestig-jarigen leeftijd had hij niet overschreden, maar toch was hij oud. Gevoelig van natuur, hadden de gebeurtenissen diep op hem ingewerkt en ten leste had hem de strijd tegen Muys, gevolgd door de ongenade des konings, geknakt. In de voren, die zijn oogleden doorploegden, nam men de sporen waar van veel, dat hij doorleefd of doorworsteld had. Duidelijk zichtbaar zijn ze nog op zijn portret. Het ambt van burggraaf in de woelige stad viel hem zwaar en de divergeerende krachten, die Gotenburg zoo moeilijk regeerbaar maakten, had hij slecht weten te bundelen.

Hoe welkom moet dezen man het bezoek van Vondel geweest zijn! Een-